

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego

Na podstawie art. 118a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb powoływania i odwoływania członków Centralnej Komisji Egzaminacyjnej do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, zwanej dalej „Komisją”, i regionalnych komisji egzaminacyjnych do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, zwanych dalej „regionalnymi komisjami”, oraz organizację pracy Komisji i regionalnych komisji;
- 2) minimum programowe dla specjalizacji I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny;
- 3) specjalności obowiązujące dla specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny;
- 4) tryb postępowania w sprawie nadawania stopni specjalizacji i wydawania dyplomów;
- 5) wzory dyplomów uzyskania I i II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, stanowiące załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia,
- 6) warunki uzyskiwania przez pracowników socjalnych stopni specjalizacji zawodowej;
- 7) wytyczne dotyczące prac dyplomowych dla kandydatów ubiegających się o uzyskanie II stopnia specjalizacji;
- 8) wymagania dotyczące kadry dydaktycznej szkoleń w zakresie specjalizacji I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny i konsultantów prac dyplomowych szkoleń w zakresie specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny;
- 9) tryb kontrolowania pracy regionalnych komisji i podmiotów prowadzących szkolenia;
- 10) warunki, jakie powinny spełniać podmioty prowadzące szkolenia w zakresie specjalizacji zawodowej, dla zapewnienia odpowiedniego poziomu szkolenia;
- 11) tryb wnoszenia odpłatności za egzamin na I i II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny;

- 12) organizację i sposób przeprowadzania egzaminu na I i II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny;
- 13) zasady wyboru jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 117 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą” i warunki jej współpracy z Komisją w zakresie organizacji egzaminów na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.

Rozdział I

Tryb powoływania i odwoływania członków Komisji oraz organizacja pracy Komisji

- § 2. 1. Komisja składa się z nie więcej niż z 10 członków.
2. W skład Komisji wchodzi specjaliści z zakresu pracy socjalnej lub pomocy społecznej.
  3. Członków Komisji powołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego na okres 5 lat.
  4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zamieszcza ogłoszenie o rozpoczęciu procedury powoływania członków Komisji w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, wyznaczając termin zgłaszania się kandydatów.
  5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza skład Komisji w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
  6. Członkowie Komisji wybierają ze swojego składu przewodniczącego, który kieruje pracami Komisji.
  7. Przewodniczący Komisji wyznacza zastępcę, pełniącego jednocześnie funkcję sekretarza Komisji.
  8. Odwołanie przewodniczącego i członków Komisji może nastąpić na podstawie pisemnej rezygnacji albo w drodze odwołania z funkcji przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w przypadku nie wywiązywania się lub niewłaściwego wykonywania zadań określonych w art. 117 ust. 3 ustawy.
- § 3. 1. Komisja obraduje na posiedzeniach, nie rzadziej niż dwa razy w roku.
2. Przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenia Komisji:
    - 1) z własnej inicjatywy;

- 2) na wniosek jednej trzeciej członków Komisji lub przewodniczących jednej trzeciej regionalnych komisji lub;
  - 3) na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
  - 4) w przypadku złożenia wniosku przez osobę ubiegającą się o przystąpienie do egzaminu na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.
3. Zwołanie posiedzenia Komisji na wniosek, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 - 4, następuje niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku.
  4. Komisja podejmuje rozstrzygnięcia i przyjmuje wnioski w formie uchwał, w trybie głosowania zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków Komisji.
  5. Z przebiegu obrad Komisji sporządza się protokół.
  6. Uchwały i protokół, o których mowa w ust. 4 i 5, przewodniczący Komisji przekazuje do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zakończenia posiedzenia.

Rozdział 2

Tryb powoływania i odwoływania członków regionalnych komisji oraz organizacja ich pracy

- § 4. 1. Regionalna komisja składa się z nie więcej niż z 5 członków.
2. W skład regionalnej komisji wchodzi specjaliści z zakresu pracy socjalnej lub pomocy społecznej z danego województwa.
  3. Członków regionalnych komisji powołuje Komisja na okres 5 lat, spośród kandydatów zgłoszonych przez marszałka danego województwa.
  4. Członkowie regionalnej komisji wybierają ze swojego składu przewodniczącego, który kieruje pracami regionalnej komisji egzaminacyjnej.
  5. Przewodniczący regionalnej komisji wyznacza zastępcę, pełniącego jednocześnie funkcję sekretarza regionalnej komisji.
  6. Odwołanie przewodniczącego i członków regionalnych komisji może nastąpić na podstawie pisemnej rezygnacji albo w drodze odwołania przez Komisję z funkcji, na wniosek marszałka danego województwa lub w przypadku nie wywiązywania się lub niewłaściwego wykonywania zadań określonych w art. 118 ust. 2 ustawy.
- § 5. 1. Regionalna komisja obraduje na posiedzeniach, nie rzadziej niż raz w roku.
2. Przewodniczący regionalnej komisji zwołuje posiedzenia regionalnej komisji:

- 1) z własnej inicjatywy;
  - 2) na wniosek co najmniej dwóch członków regionalnej komisji;
  - 3) na wniosek Komisji;
  - 4) na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
  - 5) na wniosek marszałka danego województwa;
  - 6) w przypadku złożenia wniosku przez osobę ubiegającą się o przystąpienie do egzaminu na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.
3. Zwołanie posiedzenia regionalnej komisji na wniosek, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 - 6, następuje niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku.
4. Regionalna komisja podejmuje rozstrzygnięcia i przyjmuje wnioski w formie uchwał, w trybie głosowania zwykłą większością głosów w obecności co najmniej trzech członków.
5. Z przebiegu obrad regionalnej komisji sporządza się protokół.
6. Uchwały i protokół, o których mowa w ust. 4 i 5, przewodniczący regionalnej komisji przekazuje do wiadomości Komisji w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zakończenia posiedzenia.

Rozdział 3

Minimum programowe dla specjalizacji I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny

- § 6. 1. Minimum programowe I stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny obejmuje następujące moduły oraz liczbę godzin przeznaczonych na ich realizację:
- 1) warsztat pracy pracownika socjalnego - 50 godzin;
  - 2) etyka zawodowa i prawa człowieka - 10 godzin;
  - 3) wybrane zagadnienia z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego, administracyjnego, karnego, pracy i zabezpieczenia społecznego – 30 godzin;
  - 4) wybrane zagadnienia z zakresu prawa pomocy społecznej – 20 godzin;
  - 5) umiejętności interpersonalne w pracy socjalnej - 40 godzin;
  - 6) sieć wsparcia społeczności lokalnej - 20 godzin;
  - 7) metody oraz techniki tworzenia projektów socjalnych – 20 godzin.
2. Minimum programowe dla II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny obejmuje następujące moduły oraz liczbę godzin przeznaczonych na ich realizację:
- 1) w zakresie przygotowania ogólnego:

- a) projekt socjalny - 40 godzin,
  - b) mediacje i negocjacje - 20 godzin,
  - c) metody zarządzania w pracy socjalnej i pomocy społecznej - 30 godzin,
  - d) wypalenie zawodowe - 10 godzin,
  - e) lokalna polityka społeczna - 40 godzin,
  - f) publiczne relacje i promocja działań w pomocy społecznej - public relations (PR) - 10 godzin,
  - g) polityka społeczna Unii Europejskiej oraz działania Rady Europy w zakresie polityki społecznej -10 godzin;
- 2) w zakresie przygotowania specjalistycznego, dostosowanego merytorycznie do specjalności pracy socjalnej, o których mowa w § 7:
- a) interdyscyplinarna charakterystyka problemu - 40 godzin,
  - b) metody pracy socjalnej - 20 godzin,
  - c) hospitacje instytucji działających w obszarze specjalności, o których mowa w § 7 - 20 godzin.

Rozdział 4

Specjalności obowiązujące dla specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

- § 7. 1. Ustala się następujące specjalności obowiązujące dla specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny:
- 1) praca socjalna z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
  - 2) praca socjalna z osobą i rodziną z problemem przemocy;
  - 3) praca socjalna z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami;
  - 4) praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinami;
  - 5) praca socjalna z osobami starszymi;
  - 6) praca socjalna z osobami bezrobotnymi;
  - 7) praca socjalna z osobami uzależnionymi,
  - 8) praca socjalna z osobami bezdomnymi;
  - 9) praca socjalna z cudzoziemcami, mniejszościami narodowymi i etnicznymi;
  - 10) praca socjalna ze społecznością lokalną.
2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, na wniosek podmiotu prowadzącego szkolenia, może wydać zgodę na prowadzenie szkolenia w innej niż

określona w ust. 1 specjalności pracy socjalnej, wynikającej z potrzeb danego środowiska lokalnego.

Rozdział 5

Warunki uzyskiwania przez pracowników socjalnych stopni specjalizacji zawodowej oraz tryb postępowania w sprawie nadawania stopni specjalizacji i wydawania dyplomów

- § 8. 1. Warunkiem uzyskania przez pracownika socjalnego I stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny jest:
- 1) posiadanie uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego uzyskanego na podstawie przepisów ustawy lub art. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48, poz. 320), lub posiadanie decyzji o uznaniu kwalifikacji w zawodzie regulowanym pracownika socjalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394),
  - 2) posiadanie co najmniej 2-letniego stażu w zawodzie pracownika socjalnego,
  - 3) ukończenie szkolenia z zakresu I stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny oraz
  - 4) zdanie egzaminu przed regionalną komisją.
2. Warunkiem przystąpienia do szkolenia jest spełnianie wymagań określonych w ust. 1 pkt 1 - 2.
- § 9. 1. Warunkiem uzyskania przez pracownika socjalnego II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny jest :
- 1) posiadanie uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego uzyskanego na podstawie przepisów ustawy lub art. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej lub posiadanie decyzji o uznaniu kwalifikacji w zawodzie regulowanym pracownika socjalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
  - 2) posiadanie specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny,
  - 3) posiadanie co najmniej 5-letniego stażu w zawodzie pracownika socjalnego,

- 4) ukończenie szkolenia z zakresu II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny oraz
  - 5) zdanie egzaminu przed Komisją.
2. Wymóg posiadania specjalizacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy osób, które:
- 1) ukończyły studia wyższe na kierunku praca socjalna lub
  - 2) studia wyższe o specjalności praca socjalna na jednym z kierunków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej lub
  - 3) studia wyższe w wyższej szkole zawodowej o specjalności praca socjalna, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej lub
  - 4) studia wyższe na jednym z kierunków, o których mowa w art. 116 ust. 1 pkt 3 ustawy o specjalności przygotowującej do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, o której mowa w art. 116 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a ustawy.
3. Warunkiem przystąpienia do szkolenia jest spełnianie wymagań określonych w ust. 1 pkt 1-3.
- § 10. 1. Do egzaminu na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny regionalna komisja dopuszcza pracownika socjalnego, który co najmniej 30 dni przed terminem egzaminu przedłożył:
- 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego zawierający następujące dane: imię, nazwisko, adres, numer telefonu i podpis osoby składającej wniosek oraz nazwę miejscowości i datę złożenia wniosku;
  - 2) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 1 i 2;
  - 3) zaświadczenie podmiotu szkolącego o ukończeniu szkolenia w zakresie I stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny zawierające następujące dane: imię, nazwisko osoby otrzymującej zaświadczenie, nazwę podmiotu wydającego zaświadczenie, podpis osoby upoważnionej do wydania zaświadczenia, datę wydania zaświadczenia i termin realizacji szkolenia, wykaz modułów będących przedmiotem szkolenia z liczbą godzin przypadających na poszczególne formy zajęć, wydane najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia zakończenia szkolenia;
  - 4) potwierdzenie wniesienia opłaty egzaminacyjnej.

2. Do egzaminu na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny Komisja dopuszcza pracownika socjalnego, który co najmniej 60 dni przed terminem egzaminu, przedłożył :

- 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego zawierający następujące dane: imię, nazwisko, adres, numer telefonu i podpis osoby składającej wniosek oraz nazwę miejscowości i datę złożenia wniosku;
- 2) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 1 - 3;
- 3) zaświadczenie podmiotu szkolącego o ukończeniu szkolenia w zakresie II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny zawierające następujące dane: imię, nazwisko osoby otrzymującej zaświadczenie, nazwę podmiotu wydającego zaświadczenie, podpis osoby upoważnionej do wydania zaświadczenia, datę wydania zaświadczenia, termin realizacji szkolenia, nazwę specjalności oraz wykaz modułów będących przedmiotem szkolenia z liczbą godzin przypadających na poszczególne formy zajęć i liczbą godzin konsultacji, wydane najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia zakończenia szkolenia;
- 4) egzemplarz pracy dyplomowej w wersji papierowej i elektronicznej na płycie CD w formacie uniemożliwiającym naniesienie zmian;
- 5) dwa egzemplarze opinii konsultanta o pracy dyplomowej;
- 6) oświadczenie o zgodzie na zniszczenie pracy w wersji papierowej;
- 7) potwierdzenie wniesienia opłaty egzaminacyjnej.

3. Zaświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3, zachowują ważność przez okres trzech lat od dnia ukończenia szkolenia.

§ 11. 1. Osoba, która zdała pozytywnie egzamin na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, otrzymuje dyplom uzyskania I stopnia specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego.

2. Osoba, która zdała egzamin na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, otrzymuje dyplom uzyskania II stopnia specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego.

3. Dyplom uzyskania I stopnia specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego wydaje regionalna komisja.

4. Dyplom uzyskania II stopnia specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego wydaje Komisja.

5. Dyplom uzyskania I i II stopnia specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego jest wydawany na podstawie dokumentacji egzaminów odpowiednio I i II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.
- § 12. 1. W przypadku utraty oryginału dyplomu pracownik socjalny może wystąpić do Komisji lub regionalnej komisji, która wydała dyplom, z pisemnym wnioskiem o wydanie duplikatu dyplomu.
2. Komisja albo regionalna komisja sporządza duplikat dyplomu na podstawie dokumentacji egzaminacyjnej.
3. Duplikat, wydaje się według wzoru obowiązującego w dniu wydania dyplomu. Na pierwszej stronie u góry należy umieścić wyraz „duplikat” a na końcu dokumentu wyrazy „oryginał podpisali” i wymienić nazwiska osób, które podpisały oryginał dyplomu lub stwierdzić nieczytelność podpisów oraz zamieścić datę wydania duplikatu i opatrzyć go pieczęcią urzędową.
4. Duplikat ma moc oryginału.
5. Jeżeli brak jest dokumentacji egzaminacyjnej lub dokumentacja egzaminacyjna jest niewystarczająca do wystawienia duplikatu dyplomu Komisja albo regionalna komisja wydaje zaświadczenie, że wydanie duplikatu nie jest możliwe. W takim przypadku odtworzenie oryginału dyplomu może nastąpić na podstawie przepisów o odtworzeniu dyplomów i świadectw o ukończeniu nauki w drodze postępowania sądowego.
- § 13. Wzory dyplomów uzyskania I i II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, stanowią załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia.

Rozdział 6

Wytyczne dotyczące prac dyplomowych

- § 14. 1. Praca dyplomowa ma formę projektu socjalnego.
2. Projekt socjalny zawiera:
- 1) część teoretyczną, nie przekraczającą ¼ objętości pracy;
  - 2) część empiryczną, zawierającą opis problemu socjalnego, charakterystykę środowiska lokalnego, metody rozwiązania problemu socjalnego i ocenę wdrożenia projektu socjalnego;
  - 3) załączniki dokumentujące wdrożenie projektu socjalnego;
  - 4) wykaz literatury przedmiotu i wykorzystanych źródeł.

3. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny zapewnia uczestnikowi konsultacje pracy dyplomowej w wymiarze nie mniejszym niż 12 godzin.
4. Konsultant opracowuje pisemną opinię pracy dyplomowej.

Rozdział 7

Wymagania dotyczące kadry dydaktycznej szkoleń i konsultantów prac dyplomowych

- § 15. Kadra dydaktyczna szkoleń w zakresie specjalizacji I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny i konsultanci prac dyplomowych szkoleń w zakresie II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, wskazani przez podmioty ubiegające się o zgodę ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do prowadzenia szkoleń w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, powinni posiadać:
- 1) wykształcenie wyższe;
  - 2) kwalifikacje zawodowe umożliwiające realizację treści programowych dla danego modułu;
  - 3) co najmniej 3 - letnie doświadczenie w kształceniu lub doskonaleniu zawodowym pracowników socjalnych lub co najmniej 5 - letni staż pracy w pomocy społecznej.

Rozdział 8

Tryb kontrolowania pracy regionalnych komisji i podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny

- § 16. 1. Komisja przeprowadza kontrole pracy regionalnych komisji i podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny na podstawie planu kontroli, opracowanego przez Komisję.
2. Niezależnie od planu kontroli Komisja może przeprowadzać dodatkowe kontrole w przypadku uzyskania informacji dotyczących nieprawidłowości w organizacji i funkcjonowaniu regionalnych komisji lub podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.
- § 17. 1. O przedmiocie i terminie rozpoczęcia kontroli powiadamia się regionalną komisję lub podmiot prowadzący szkolenie w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny najpóźniej na 7 dni przed rozpoczęciem kontroli.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do kontroli, o której mowa w § 16 ust. 2.
- § 18. Regionalna komisja i podmiot prowadzący szkolenia w zakresie specjalizacji podlegający kontroli zapewnia właściwe warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli.
- § 19. Komisja ma prawo wglądu do dokumentacji związanej z prowadzeniem szkolenia, zawierającej dane osobowe uczestników szkolenia, w zakresie niezbędnym dla celów kontroli.
- § 20. Dokonane w postępowaniu kontrolnym ustalenia opisuje się w protokole kontroli sporządzanym w terminie miesiąca od dnia zakończenia kontroli.
- § 21. 1. Po zakończeniu postępowania kontrolnego Komisja może wydać opinię, rekomendacje i wnioski.
2. W przypadku stwierdzenia uchybień Komisja sporządza zalecenia pokontrolne.
3. Opinie, rekomendacje, wnioski oraz zalecenia pokontrolne, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczące regionalnej komisji egzaminacyjnej przekazuje się do wiadomości marszałka danego województwa, a w przypadku opinii, rekomendacji, wniosków oraz zaleceń pokontrolnych dotyczących podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie I stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny przekazuje się do wiadomości regionalnej komisji.
4. Regionalna komisja i podmiot prowadzący szkolenia w zakresie specjalizacji ustosunkowuje się do zaleceń pokontrolnych w terminie 30 dni od dnia otrzymania opinii, rekomendacji, wniosków oraz zaleceń pokontrolnych.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych nieprawidłowości, podczas kontroli danego podmiotu prowadzącego szkolenia w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny lub nieusunięcia przez podmiot nieprawidłowości, w tym niedostosowania się do zaleceń merytorycznych wskazanych w zaleceniach pokontrolnych Komisja występuje z wnioskiem do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego o wycofanie zgody na prowadzenie specjalizacji przez dany podmiot prowadzący szkolenia w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.
6. W przypadku stwierdzenia istotnych nieprawidłowości, podczas kontroli regionalnej komisji lub nieusunięcia przez regionalną komisję nieprawidłowości, w tym niedostosowania się do zaleceń merytorycznych wskazanych w zaleceniach pokontrolnych Komisja może odwołać przewodniczącego i członków regionalnych komisji z funkcji.

Warunki, jakie powinny spełniać podmioty prowadzące szkolenia w zakresie specjalizacji zawodowej

- § 22. 1. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny powinien:
- 1) posiadać program szkolenia uwzględniający odpowiednio minimum programowe, o którym mowa w § 6, łącznie z wykazem tematów i liczbą godzin wykładów, ćwiczeń i warsztatów oraz wykazem literatury i pytań sprawdzających dla każdego modułu objętego minimum programowym;
  - 2) aktualizować programy szkolenia stosownie do najnowszego stanu wiedzy lub zmian przepisów prawa nie rzadziej niż co 3 lata;
  - 3) dysponować kadrą dydaktyczną szkoleń w zakresie specjalizacji I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny i konsultantami prac dyplomowych w przypadku szkoleń w zakresie II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny posiadającymi kwalifikacje określone w § 15;
  - 4) zapewnić co najmniej jednego konsultanta projektu socjalnego na 10 osób w przypadku prowadzenia szkolenia w zakresie II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny;
  - 5) zapewnić odpowiednie warunki lokalowe do prowadzenia zajęć, w tym liczbę sal wykładowych, ćwiczeniowych i warsztatowych dostosowaną do ilości uczestników i realizowanych form zajęć;
  - 6) zapewnić zaplecze sanitarne, dostęp do biblioteki, pomoce dydaktyczne i środki audiowizualne dostosowane do poszczególnych form zajęć;
  - 7) dołączyć do wniosku o wydanie zgody na prowadzenie szkolenia dokumentację potwierdzającą spełnianie powyższych wymagań;
  - 8) prowadzić szkolenie zgodnie z zatwierdzonym programem w formie wykładów, ćwiczeń i warsztatów, zapewnić konsultacje prac dyplomowych oraz hospitacje podmiotów działających w obszarze specjalności, o których mowa w § 7 ;
  - 9) pisemnie informować ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego o rozpoczęciu każdego cyklu szkolenia w ciągu 30 dni od rozpoczęcia zajęć.
2. Każda zmiana warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 6 wymaga akceptacji ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

- § 23. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny przechowuje przez okres 5 lat dokumentację związaną z prowadzeniem szkolenia z zakresu I lub II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, w tym:
- 1) program nauczania;
  - 2) dzienniki zajęć;
  - 3) rejestr wydanych zaświadczeń o ukończeniu szkolenia;
  - 4) dokumentację uczestników szkolenia.

Rozdział 10

Tryb wnoszenia odpłatności za egzamin

- § 24. 1. Opłatę za egzamin, dla pracowników socjalnych ubiegających się o I stopień specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownik socjalny wnosi się na rachunek bankowy wskazany przez marszałka danego województwa.
2. Opłatę za egzamin, dla pracowników socjalnych ubiegających się o II stopień specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownik socjalny wnosi się na rachunek bankowy jednostki współpracującej.

Rozdział 11

Organizacja i sposób przeprowadzenia egzaminu

- § 25. 1. Regionalna komisja czuwa nad właściwym przygotowaniem i przebiegiem egzaminu na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.
2. Egzamin na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny przeprowadza się w terminie wyznaczonym przez regionalną komisję.
  3. Pytania egzaminacyjne są opracowywane przez regionalną komisję i przekazywane do wiadomości Komisji.
  4. Egzamin na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny ma formę ustną, składa się z jednej części i obejmuje zagadnienia z zakresu minimum programowego, o którym mowa w § 6 ust. 1.
  5. Egzamin na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny odbywa się w obecności co najmniej trzech członków regionalnej komisji.
  6. Z przebiegu egzaminu na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny sporządza się protokół.

7. Dokumentację dotyczącą procedury nadawania I stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny przechowuje się przez okres 5 lat. Po upływie tego okresu dokumentację przekazuje się do właściwego archiwum zakładowego.
- § 26. 1. Komisja wyznacza termin egzaminu na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny oraz czuwa nad jego właściwym przygotowaniem i przebiegiem.
2. Pytania egzaminacyjne na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny są opracowywane przez Komisję.
3. Egzamin na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny ma formę ustną i składa się z dwóch części.
4. Część pierwsza egzaminu polega na sprawdzeniu wiedzy z zagadnień objętych zakresem minimum programowego przygotowania ogólnego i specjalistycznego i obejmuje zagadnienia z zakresu minimum programowego przygotowania ogólnego i specjalistycznego, o którym mowa w § 6 ust. 2.
5. Część druga egzaminu polega na obronie pracy dyplomowej.
6. Egzamin odbywa się w obecności co najmniej trzech członków Komisji.
7. Z przebiegu egzaminu na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny sporządza się protokół.
8. Dokumentację dotyczącą procedury nadawania II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, przechowuje się przez okres 5 lat. Po upływie tego okresu dokumentację przekazuje się do właściwego archiwum zakładowego.
- § 27. 1. Osoba, która nie zdała egzaminu na I lub II stopień specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownik socjalny, może przystąpić do egzaminu poprawkowego, bez konieczności powtarzania szkolenia po złożeniu dokumentów, o których mowa odpowiednio w § 10 ust. 1 pkt 1 i 4 i ust. 2 pkt 1 i 7, w terminie wyznaczonym przez Komisję lub regionalną komisję.
2. Do egzaminu poprawkowego mają zastosowanie odpowiednio przepisy § 25 i 26.

Rozdział 12

Zasady wyboru jednostki współpracującej z Komisją i warunki tej współpracy

- § 28. 1. Jednostkę, z którą współpracuje Komisja w zakresie organizacji egzaminów na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, nad którą nadzór sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i której zakres działania obejmuje prowadzenie działalności szkoleniowej adresowanej do służb społecznych

oraz instytucji działających w obszarze polityki społecznej, zwaną dalej „jednostką współpracującą” wybiera minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego wyznacza jednostkę współpracującą spośród podmiotów, które odpowiedziały na zapytanie ministra w wyznaczonym przez niego terminie.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zamieszcza informację o wyborze jednostki w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

§ 29. 1. Do obowiązków jednostki współpracującej należy pomoc Komisji w przygotowaniu, przeprowadzeniu oraz zakończeniu procedury egzaminacyjnej na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.

2. Komisja współpracuje z jednostką współpracującą na podstawie porozumienia określającego obowiązki Komisji i jednostki współpracującej, w zakresie przygotowania, przeprowadzenia oraz zakończenia procedury egzaminacyjnej na II stopień specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownik socjalny.

3. Porozumienie, o którym mowa w ust. 2 podlega akceptacji ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Rozdział 13

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 30. 1. Zgody na prowadzenie szkolenia udzielone podmiotom prowadzącym szkolenia w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują ważność przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. W przypadku podmiotów, które rozpoczęły szkolenie w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zgody na prowadzenie szkolenia udzielone tym podmiotom przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują ważność do czasu zakończenia rozpoczętego szkolenia.

§ 31. Przewodniczący oraz członkowie Komisji i regionalnych komisji pełniący swoje funkcje w dniu wejścia w życie rozporządzenia pełnią je do czasu powołania nowych składów, nie dłużej niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

- § 32. Osoby, które ukończyły szkolenie przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przystępują do egzaminu na dotychczasowych zasadach, jednak w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.
- § 33. Osoby, które kontynuują szkolenie w dniu wejścia w życie rozporządzenia, przystępują do egzaminu na dotychczasowych zasadach, jednak w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia zakończenia szkolenia.
- § 34. Osoby, które uzyskały stopnie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zachowują je.
- § 35. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Pracy i Polityki Społecznej

---

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 216, poz. 1598).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427 oraz z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny (Dz. U. Nr 154, poz. 1289), które utraciło moc z dniem 4 listopada 2011r. na podstawie art. 5 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 81, poz. 440).

Wzór

DYPLOM
UZYSKANIA I STOPNIA SPECJALIZACJI ZAWODOWEJ
W ZAWODZIE PRACOWNIKA SOCJALNEGO

Pani/Pan .....

imię i nazwisko

urodzona/urodzony w dniu ..... w .....

zdała/zdał w dniu ..... egzamin przed Regionalną Komisją Egzaminacyjną do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, działającą na podstawie art. 118 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) oraz uzyskała/uzyskał

I stopień specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownik socjalny.

Dyplom jest dokumentem potwierdzającym uzyskanie I stopnia specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownik socjalny zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia ..... w sprawie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego (Dz. U. Nr ....., poz. ....).

....., dnia .....
nazwa miejscowości

Nr w rejestrze wydanych dyplomów.....

Przewodniczący
Regionalnej Komisji Egzaminacyjnej
do spraw stopni specjalizacji zawodowej
pracowników socjalnych

.....

pieczęć urzędu marszałkowskiego

Wzór

DYPLOM
UZYSKANIA II STOPNIA SPECJALIZACJI ZAWODOWEJ
W ZAWODZIE PRACOWNIKA SOCJALNEGO

Pani/Pan .....

imię i nazwisko

urodzona/urodzony w dniu ..... W .....

zdała/zdał w dniu ..... egzamin przed Centralną Komisją Egzaminacyjną do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, działającą na podstawie art. 117 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) oraz uzyskała/uzyskał

II stopień specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownik socjalny.

Dyplom jest dokumentem potwierdzającym uzyskanie II stopnia specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownik socjalny zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia ..... w sprawie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego (Dz. U. Nr ....., poz. ....).

..... dnia .....
nazwa miejscowości

Nr w rejestrze wydanych dyplomów.....

Przewodniczący
Centralnej Komisji Egzaminacyjnej
do spraw stopni specjalizacji zawodowej
pracowników socjalnych

.....
pieczęć urzędowa
ministerstwa właściwego
do spraw zabezpieczenia społecznego

Wykaz modułów

Lp.	Wykaz modułów w zakresie przygotowania ogólnego	Liczba godzin
	Wykaz modułów w zakresie przygotowania specjalistycznego	
	Konsultacje	
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN		

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi realizację upoważnienia ustawowego w art. 118a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.).

Zastępuje ono obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny (Dz. U. Nr 154, poz. 1289). Zarówno zakres przedmiotowy, jak i podmiotowy projektowanego rozporządzenia jest szerszy niż dotychczasowego rozporządzenia z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego w związku z wprowadzeniem nowych przepisów do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Projekt rozporządzenia wprowadza nowy wykaz modułów specjalizacji I i II stopnia. Zmiana modułów specjalizacji jest spowodowana koniecznością dostosowania tematyki i formy szkoleń do zmian, jakie nastąpiły w obszarze pracy socjalnej i pomocy społecznej. W obecnym brzmieniu projektu rozporządzenia szkolenie z zakresu I stopnia specjalizacji obejmuje następujące bloki tematyczne: warsztat pracy pracownika socjalnego, etykę zawodową i prawa człowieka, wybrane zagadnienia z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego, administracyjnego, karnego, zabezpieczenia społecznego, wybrane zagadnienia z zakresu prawa pomocy społecznej, umiejętności interpersonalne w pracy socjalnej, sieć wsparcia społeczności lokalnej, metody oraz techniki tworzenia projektów socjalnych, w łącznym wymiarze 190 godzin dydaktycznych. Z kolei minimum programowe szkolenia z zakresu II stopnia specjalizacji składa się z dwóch części: ogólnej i specjalistycznej. W zakresie części ogólnej znajdują się następujące bloki tematyczne: projekt socjalny, mediacje i negocjacje, metody zarządzania w pracy socjalnej i pomocy społecznej, wypalenie zawodowe, lokalna polityka społeczna, publiczne relacje i promocja działań w pomocy społecznej - public relations (PR), polityka społeczna Unii Europejskiej oraz działania Rady Europy w zakresie polityki społecznej. Część specjalistyczna obejmuje: interdyscyplinarną charakterystykę problemu, metody pracy socjalnej, hospitacje instytucji działających w obszarze danej specjalności pracy socjalnej. Łączna liczba godzin szkolenia z zakresu II stopnia specjalizacji wynosi 240 godzin dydaktycznych.

Ze względu na zmiany w zakresie kształcenia pracowników socjalnych nastąpiła konieczność zmiany zakresu tematycznego i wymiaru godzinowego szkoleń, stąd zmniejszenie, w stosunku do dotychczas obowiązującego minimum programowego, godzin przewidzianych na realizację szkolenia z zakresu I stopnia specjalizacji, w związku z tym iż szkolenie to ma za zadanie doprecyzowanie i utrwalenie podstawowych wiadomości z zakresu pracy socjalnej i pomocy społecznej. Natomiast szkolenie z zakresu II stopnia specjalizacji dotyczy nabywania wiadomości i umiejętności z zakresu pracy socjalnej z konkretną grupą osób korzystających z pomocy społecznej i ma charakter bardzo specjalistyczny. Ogólny wymiar szkolenia w porównaniu z dotychczas obowiązującym nie uległ zmianie, nastąpiła jedynie modyfikacja zakresu i wymiaru godzinowego między częścią bloku ogólnego i specjalistycznego. Minimum programowe szkolenia podobnie jak dotychczas liczy 240 godzin. Zmiana minimum programowego II stopnia specjalizacji dokonana została w celu umożliwienia zdobycia nowych wiadomości i umiejętności a nie powielania tematyki, z którą pracownicy socjalni zapoznali się już na poziomie zdobywania przez nich uprawnień do wykonywania zawodu, czy też uczestnicząc w szkoleniu z zakresu I stopnia specjalizacji.

Zmiany dotyczące minimum programowego szkoleń będą miały pozytywny wpływ na przygotowanie teoretyczne i praktyczne do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

poprzez wprowadzenie nowych treści kształcenia, odpowiadających na potrzeby edukacyjne w związku ze zmianami, jakie zaszły w systemie pomocy społecznej.

W projekcie rozporządzenia ujednociono wymagania dotyczące kwalifikacji kadry dydaktycznej szkoleń specjalizacyjnych, dostosowując je do bieżących potrzeb dydaktycznych.

Sprecyzowano wymagania dotyczące pracy dyplomowej pisanej w formie projektu socjalnego przez słuchaczy szkoleń z zakresu II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.

Projekt rozporządzenia precyzuje wymagania (kwalifikacje) pracowników socjalnych niezbędne do udziału w szkoleniu specjalizacyjnym i przystąpienia do egzaminu na I lub II stopień specjalizacji.

W obecnym projekcie rozporządzenia opisano tryb wnoszenia opłat za egzamin na I i II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, wskazując iż opłata będzie wnoszona na konto wskazane przez marszałka danego województwa w przypadku egzaminu na I stopień i na konto jednostki współpracującej z Komisją w przypadku egzaminu na II stopień.

W projekcie rozporządzenia powtórzono, dokonując pewnej modyfikacji, dotychczasowe rozwiązania dotyczące działalności i pracy Komisji oraz regionalnych komisji egzaminacyjnych. W świetle zaproponowanych zapisów Komisja może składać się, podobnie jak dotychczas z nie więcej niż 10 osób, powoływanych do pełnienia swojej funkcji przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na okres 5 lat. Zgodnie z opisaną procedurą, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zamieszcza ogłoszenie o rozpoczęciu procedury powoływania członków Komisji w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, a po dokonaniu wyboru ogłasza skład Komisji. W przypadku członków regionalnych komisji egzaminacyjnych została powtórzona dotychczasowa procedura wyboru, zgodnie z którą członkowie RKE wybierani są przez Komisję, spośród kandydatów zgłoszonych przez marszałka danego województwa. W rozporządzeniu wskazano, iż skład regionalnej komisji egzaminacyjnych może liczyć maksymalnie 5 osób. Podobnie jak w przypadku Komisji wprowadzono pięcioletnią kadencyjność. Sprecyzowano i uszczegółowiono tryb pracy zarówno Komisji jak i regionalnych komisji egzaminacyjnych.

Zapisy rozporządzenia ujednocniają i uszczegóławiają również zasady przeprowadzania egzaminów na I i II stopień specjalizacji, wymagań wobec podmiotów aplikujących o uzyskanie zgody ministra na prowadzenie szkoleń specjalizacyjnych, procedur przeprowadzania kontroli prac regionalnych komisji egzaminacyjnych i podmiotów prowadzących szkolenia, wprowadzają jednolity w obszarze całego kraju tryb wnoszenia opłat egzaminacyjnych.

Do rozporządzenia dodano załączniki wzorów dyplomów uzyskania specjalizacji I i II stopnia.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Ocena skutków regulacji:

1. Podmioty, których dotyczy proponowana regulacja

Regulacje zawarte w projekcie rozporządzenia dotyczyć będą podmiotów prowadzących szkolenia specjalizacyjne i pracowników socjalnych podnoszących swoje kwalifikacje przez specjalizacje zawodowe oraz członków Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i regionalnych komisji egzaminacyjnych do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, jak również jednostek przy których te komisje działają.

2. Skutki dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane rozporządzenie nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

6. Konsultacje społeczne:

Projekt rozporządzenia został poddany konsultacjom społecznym z następującymi podmiotami:

1. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
2. Forum Związków Zawodowych
3. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
4. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan
5. Związek Rzemiosła Polskiego
6. Business Centre Club – Związek Pracodawców
7. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
8. Rada Pomocy Społecznej przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej
9. Centralna Komisja Egzaminacyjna do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych działająca przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej
10. Stowarzyszenie Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej „Forum”.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji wprowadzono zmiany do niektórych zapisów projektu rozporządzenia.

Przyjęto uwagę Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” dotyczącą konieczności uregulowania kwestii przechowywania dokumentacji przez podmioty prowadzące szkolenia specjalizacyjne.

Zgodnie z uwagą zgłoszoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie nazwę specjalności „*praca socjalna z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi-asystent rodziny*” zmieniono na „*praca socjalna z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi*”.

W ramach minimum programowego I stopnia specjalizacji dodano 10 godzin na realizację modułu „*wybrane zagadnienia z zakresu prawa pomocy społecznej*” zgodnie z uwagą zgłoszoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi.

Wprowadzono również zmiany wynikające z uwag zgłoszonych przez poszczególnych członków Centralnej Komisji Egzaminacyjnej do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych. Dodano 10 godzin na realizację modułu „*warsztat pracownika socjalnego*”. Zmieniono kolejność zapisów w § 7 ust. 1, co ma charakter porządkujący. Zmodyfikowano nazewnictwo poszczególnych specjalności w zakresie II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, zgodnie z uwagą Komisji. W § 23 zmieniono brzmienie pkt 4 uwzględniając uwagę Komisji, iż nie jest możliwe, aby podmiot prowadzący szkolenie przechowywał oryginały dyplomów ukończenia szkół przez absolwentów szkoleń. Zmiana tego zapisu umożliwi podmiotom przechowywanie w dokumentacji absolwentów szkoleń kopii dokumentów. Zgodnie z sugestią Komisji, rozszerzono grono osób, które mogą wchodzić w skład kadry dydaktycznej szkoleń i pełnić funkcje konsultantów prac dyplomowych o osoby posiadające doświadczenie w doskonaleniu zawodowym pracowników socjalnych.

Propozycję rozszerzenia wymiaru godzin przeznaczonych na realizację modułu „*wybrane zagadnienia z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego, administracyjnego, karnego, zabezpieczenia społecznego*” zgłosiła Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”. Uwaga ta nie została uwzględniona, gdyż pracownicy socjalni zapoznają się z tematyką prawną podczas nabywania kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, jak również w codziennej pracy stosując prawo w praktyce. Nie ma więc uzasadnienia do rozszerzania godzinowego tego modułu. Nie została przyjęta również uwaga Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi dotycząca rezygnacji z zagadnień dotyczących prawa karnego. Pracownicy socjalni często pracują z osobami mającymi konflikt z prawem, przybywającymi w zakładach karnych lub opuszczających zakłady karne, dlatego zachodzi konieczność uwzględnienia zagadnień z zakresu prawa karnego w minimum programowym specjalizacji I stopnia.

Nie uwzględniono także propozycji dokonania zmiany w minimum programowym z zakresu II stopnia specjalizacji i zrezygnowania z „*metod zarządzania w pomocy społecznej*” oraz zmniejszenia liczby godzin modułu „*lokalna polityka społeczna*”. Metody zarządzania w pracy socjalnej związane są z metodami zarządzania w całej pomocy społecznej, dlatego też nie jest zasadne oddzielenie tych metod i rezygnacja z metod zarządzania dotyczących pomocy społecznej. Nie ma uzasadnienia również uwaga dotycząca zmniejszenia liczby godzin w module dotyczącym lokalnej polityki społecznej. Zagadnienia poruszane w tym zakresie będą obejmowały duży zakres merytoryczny, dotyczący współpracy z organizacjami pozarządowymi, Centrami Integracji Społecznej, Klubami Integracji Społecznej, jak również opracowywania strategii rozwiązywania problemów społecznych w społecznościach lokalnych.

Nie wprowadzono również uwagi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi dotyczącej dodania do minimum programowego z zakresu II stopnia specjalizacji dodatkowego modułu dotyczącego stosowania i interpretacji prawa z zakresu pomocy społecznej. Zagadnienia te omawiane są szczegółowo w ramach minimum I stopnia i nie ma konieczności ich powielania. Ponadto, pracownicy socjalni w swojej codziennej pracy stosują prawo dotyczące pomocy społecznej w praktyce i przepisy te są im znane.

Propozycje modyfikacji minimum programowego zgłoszone przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” również nie zostały uwzględnione. Proponowano wykreślenie modułu „*PR w pomocy społecznej*” i rozszerzenie „*mediacji i negocjacji*”. Promocja działań i kształtowanie wizerunku w pomocy społecznej (zawarte w treściach merytorycznych w/w

modułu) są niezmiernie potrzebne, gdyż coraz częściej pracownicy socjalni muszą promować działania ośrodków pomocy społecznej, kontaktować się z mediami i występować publicznie. Natomiast na zagadnienia związane z tematyką mediacji i negocjacji przeznaczono 20 godzin szkolenia. W kontekście wykonywania pracy socjalnej jest to w zupełności wystarczająca liczba godzin przeznaczonych na realizację tego modułu.

Na temat minimum programowego wypowiedziało się również Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych. Uwaga dotyczyła braku uwzględnienia zagadnień z zakresu prawa pracy w minimum programowym na I stopniu specjalizacji. Zagadnienia te zostały dodane do modułu „wybrane zagadnienia z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego, administracyjnego, karnego, pracy i zabezpieczenia społecznego”. Obawy dotyczyły również nieuwzględnienia w minimum programowym interwencji kryzysowej i problematyki superwizji w pomocy społecznej. Zagadnienia dotyczące interwencji kryzysowej będą omawiane podczas realizacji modułu „interdyscyplinarna charakterystyka problemu” w ramach przygotowania specjalistycznego w kontekście danej specjalności pracy socjalnej. Natomiast zagadnienia superwizji zostaną omówione w ramach modułu „metody zarządzania w pracy socjalnej i pomocy społecznej”. Ponadto od 31 grudnia 2013 roku superwizja w pracy socjalnej będzie realizowana jako odrębne szkolenie dla superwizorów na podstawie art. 121 a ustawy o pomocy społecznej. Dlatego też superwizja nie jest realizowana w ramach oddzielnego modułu w minimum programowym szkoleń specjalizacyjnych.

Ponadto, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych zwróciło uwagę na brak określenia w projekcie rozporządzenia liczby kandydatur na członków regionalnej komisji egzaminacyjnej zgłaszanych przez marszałka. Wprowadzenie ścisłego limitu przesyłanych kandydatur jest nieuzasadnione. Biorąc pod uwagę fakt, że regionalna komisja może składać się z nie więcej niż z pięciu osób, marszałek danego województwa powinien przesłać ilość kandydatur uzależnioną od potrzeby liczebności danej regionalnej komisji. Jednocześnie liczba zgłoszonych kandydatur ma pozwolić Komisji na dokonanie obiektywnego wyboru, co zostanie wskazane w informacji przesłanej przez Komisję do marszałków poszczególnych województw. W przypadku przesłania nieodpowiedniej liczby kandydatur lub zgłoszenia osób niespełniających wymagań formalnych lub merytorycznych, Komisja będzie prosiła o uzupełnienie dokumentacji lub przekazanie dodatkowych kandydatur. Zwrócono również uwagę na brak trybu powołania członków Komisji. Zapisy te zostały uzupełnione i wskazano, że minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zamieszcza ogłoszenie o rozpoczęciu procedury powoływania członków Komisji w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, wyznaczając termin zgłaszania się kandydatów. Spośród nadesłanych zgłoszeń zostanie wybrany skład Komisji. OPZZ wskazało, iż sytuacją problemową, wymagającą określenia bardziej szczegółowego trybu pracy może okazać się realizacja zadań ustawowych Komisji i wypłata im z tego tytułu wynagrodzeń w przypadku wykonywania innej pracy zawodowej. Doświadczenia lat poprzednich nie wskazują, aby taka sytuacja stanowiła problem. Członkowie Komisji część zadań wykonują nieodpłatnie, a za wykonywanie niektórych zadań otrzymują wynagrodzenia na podstawie umów cywilnoprawnych (umowy o dzieło i umowy zlecenia). Zadania te wykonują poza czasem swojej pracy zawodowej lub za zgodą pracodawcy. Do tej pory podobny jak określony w projekcie rozporządzenia tryb pracy Komisji nie stwarzał żadnych problemów.

OPZZ zakwestionowało również konieczność przekazywania przez regionalne komisje do wiadomości Komisji pytań egzaminacyjnych. Rozwiązanie to ma pozwolić Komisji na zapoznanie się z przygotowanymi pytaniami przed hospitacją regionalnej komisji i ewentualnego zgłoszenia uwag i sugestii, co pozwoli regionalnym komisjom na wprowadzenie korekt jeszcze przed egzaminem. Takie rozwiązanie pozwoli jednocześnie na zachowanie podobnego standardu egzaminu w całym kraju, pozostawiając jednocześnie

możliwość przygotowywania pytań regionalnym komisjom dostosowanych do programu danego podmiotu prowadzącego szkolenie, który często wprowadza do programu szkolenia zagadnienia związane ze specyfiką danego regionu. Wątpliwości OPZZ wzbudziły również uregulowania zapisów dotyczących kontroli regionalnych komisji i podmiotów prowadzących szkolenia związanych z brakiem możliwości odebrania zgody na prowadzenie szkolenia lub odwołania z funkcji członka regionalnej komisji w przypadku stwierdzenia uchybień w trakcie kontroli. W związku z tym został doprecyzowany zapis dotyczący kontroli, który w obecnym brzmieniu mówi iż w przypadku stwierdzenia istotnych nieprawidłowości, podczas kontroli danego podmiotu prowadzącego szkolenie w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny lub nieusunięcia przez podmiot nieprawidłowości, w tym niedostosowania się do zaleceń merytorycznych wskazanych w zaleceniach pokontrolnych (w zaleceniach pokontrolnych opisane będą wszelkie nieprawidłowości i uchybienia) Komisja występuje z wnioskiem do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego o wycofanie zgody na prowadzenie szkolenia z zakresu specjalizacji przez dany podmiot prowadzący szkolenia w zakresie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny. Natomiast w przypadku regionalnych komisji egzaminacyjnych w sytuacji nieustosunkowania się do zaleceń pokontrolnych lub braku ich wprowadzenia Komisja może odwołać przewodniczącego i członków regionalnych komisji z funkcji, co zostało określone w dodanym do § 21 ust. 5 i 6.

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” zwróciła uwagę na brak wprowadzenia uregulowań prawnych związanych z podwyższaniem wynagrodzeń dla pracowników socjalnych podnoszących swoje kwalifikacje poprzez uzyskiwanie stopni specjalizacji zawodowej. Niemniej jednak nie jest możliwe wprowadzenie takich uregulowań ze względu na brak delegacji ustawowej.

Poza w/w uwagami, żaden z podmiotów nie zgłosił zastrzeżeń do projektu rozporządzenia.

Projekt uzyskał pozytywną opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.